

Zondag 21 juni 2020

de Regenboog - Leiden-Merenwijk

NLbK 601 Licht dat ons aanstoot in de morgen

Opening

Binnen de oecumenische geloofsgemeenschap van de Regenboog komen we -in verbondenheid met de Kerk van alle plaatsen en tijden- samen als gemeente en parochie van Christus

- rond het doopvont, als teken van onze verbondenheid met God,
- rond het Licht van de paaskaars dat ons wijst
op leven dat doorgaat
zelfs over de grenzen van de dood heen
- en rond de tekenen van brood en wijn ,
waarmee wij ons in Christus
met elkaar verbonden en tot elkaar geroepen weten.

Zo willen wij door de wereld gaan als mensen die hun hulp verwachten van de Naam van de Eeuwige die zegt: ***Ik zal er zijn voor jou.***
Zijn genade en vrede zullen ons dragen op onze weg door het leven.

Laten we bidden.

Eeuwige God,
die wij kennen

uit het Woord dat ons is doorgegeven,
uit de verhalen die ons verteld zijn,
uit de ervaringen die we mochten hebben.

Wil ook vandaag het licht zijn

in het duister van deze wereld,
in het duister van de tijd
en in het duister van ons eigen leven.

Open ons voor uw Geest

zodat wij uw Woord verstaan

en de wegen ontdekken waarlangs u ons leiden wilt.

Kom Heilige geest, Gij vogel Gods
Daal neder waar U wordt verwacht
Kom, Wees aanwezig in het woord,
Wek onze geest, opdat hij hoort
Wek ons tot leven, hier en nu. Amen

NLbK 834 Vernieuw Gij mij , o eeuwig licht

Op deze 3^e zondag na Pinksteren lezen we over de opdracht die de leerlingen van Jezus krijgen en hoe zij als apostelen in Zijn naam op pad mogen gaan.

Vraag is: wat is er nu zo belangrijk dat ze erop uit gestuurd worden; en wat heeft hun boodschap ons vandaag te zeggen? Kunnen de tips die Jezus hen geeft ook ons kunnen helpen om in deze moeilijke tijden vol vertrouwen op weg te gaan?

Matteüs 10, 16-31

Bedenk wel, ik zend jullie als schapen onder de wolven. Wees dus scherpzinnig als een slang, maar behoud de onschuld van een duif. Pas op voor de mensen, want ze zullen je voor het gerecht brengen en je geselen in hun synagogen. Jullie zullen omwille van mij worden voorgeleid aan gouverneurs en koningen, en een getuigenis moeten afleggen ten overstaan van hen en de heidenen.

Wanneer ze je uitleveren, vraag je dan niet bezorgd af hoe je moet spreken of wat je moet zeggen. Want wat je moet zeggen, zal je op dat moment worden ingegeven. Jullie zijn het immers niet zelf die dan spreken, het is de Geest van jullie Vader die in jullie spreekt.

De ene broer zal de andere uitleveren om hem te laten doden, en vaders zullen hetzelfde doen met hun kinderen, en kinderen zullen zich tegen hun ouders keren en hen laten terechtstellen. Jullie zullen door iedereen worden gehaat omwille van mijn naam; maar wie standhoudt tot het einde zal worden gered.

Wanneer ze jullie vervolgen in de ene stad, vlucht dan naar de volgende. Ik verzeker jullie: voor je in elke stad van Israël bent geweest, zal de Mensenzoon gekomen zijn.

Een leerling staat niet boven zijn leermeester en een slaaf niet boven zijn heer. Een leerling moet er genoeg mee nemen te worden als zijn leermeester, en de slaaf als zijn heer. Als ze de heer des huizes al Beëlzebul genoemd hebben, waarvoor zullen ze dan zijn huisgenoten wel niet uitmaken? Wees dus niet bang voor hen.

Wat kosten twee mussen? Zo goed als niets. Maar er valt er niet één dood neer als jullie Vader het niet wil. Bij jullie zijn zelfs alle haren op je hoofd geteld. Wees dus niet bang, jullie zijn meer waard dan een hele zwerm mussen.

NLbK 655 Zing voor de Heer een nieuw gezang (evt alleen 1, 4 en 5)

Overdenking

Ziet u het voor zich: Matteüs in zijn werkkamer of op zijn dakterras, uitkijkend over de puinhopen van Judea en Galilea, met de geur van lijken in de lucht. We leven in de jaren 70-80 na Chr. In opdracht van keizer Nero had zijn generaal Vespasianus en keizer Titus had daar de kroon opgezet met de vernietiging van de net voltooide tempel.

Net als vlak na de hemelvaart kunnen christenen zich beter schuilhouden achter gesloten deuren. Door de Romeinen worden ze gezien als een bijzonder soort Joden en door de Joden worden ze beschouwd als afvallige geloofsgenoten. Wantrouwen en achterdocht bepalen het leven. Niemand durft een ander te vertrouwen. Een mensenleven is niets meer waard. Om het minste geringste worden mensen vermoord. Overal langs de wegen zie je palen staan, waaraan overtreders van de wet werden opgehangen als afschrikwekkend voorbeeld voor ieder die zich verzet tegen het gezag.

In die situatie probeert Matteüs¹ de christenen te bemoedigen met de woorden van Jezus. En het kernwoord in die bemoediging luidt vandaag: **een leerling staat niet boven zijn leermeester².**

---

¹ We hebben hier dus niet te maken met een Jezus die in de toekomst kan kijken; iemand met een profetische of vooruitziende blik. De beelden zijn angstaanjagend, maar Bijbelverhalen zijn nooit geschreven om ons bang te maken of om ons een draaiboek te geven van alles wat er nog moet gebeuren. Dat is een beetje onze westerse manier van denken, maar zo zit de Bijbel niet in elkaar. Wel sluiten deze woorden van Matteüs aan bij de messiaanse verwachting van de eindtijd.

² Een leerling staat niet boven zijn meester, laat staan dat de leerling de weg van de meester bepaalt. Een voorbeeld daarvan zien we in Mt16,13-23. Als Jezus aan de discipelen vraagt: *wie zeggen de mensen dat ik ben* en vervolgens aan Simon vraagt *Wie zeg jij dat ik ben*, dan antwoordt Simon: *U bent de Zoon van God*. Jezus glimlacht en zegt tegen Simon: heel goed, maar dat weet je niet uit je zelf. Dat heeft God/ de Geest je duidelijk gemaakt. Jij bent iemand op wie ik kan bouwen. Ik noem je voortaan Petrus **-rots-**. Maar als Jezus even later zegt dat Hij naar Jeruzalem moet om te lijden en te sterven, dan springt Petrus op en roept: *dat zal niet gebeuren*. Dan wijst Jezus hem hard terecht. Petrus, als dat jouw reactie is, dan ben je geen rots maar een **struikelblok**. Ga weg van mij Satan. Het is de leermeester/ de Heer die de weg bepaalt en de discipel/dienstknecht die moet volgen. Daar past het niet bij dat Simon Petrus zelf het initiatief wil nemen. Maar als Simon Petrus zich bewust is dat een apostel de weg van de zender volgt, dan laat hij hier dus eigenlijk blijken dat hij die weg eigenlijk niet wil volgen

Daarom reageert Jezus zo fel nadat Hij zijn discipelen in de eerste verzen van Mt 10 ineens apostelen noemt. Apostelen, zijn gezanten: die staan voor hun Zender. Zoals wij in Jezus God mogen zien, zo mag je in de apostelen Jezus zien. Vandaar ook dat de apostelen dezelfde opdracht krijgen die de Jezus had: om het evangelie te verkondigen, zieken te genezen en doden op te wekken. Daar krijgen ze geen cursus voor, maar dat is gewoon zo: Als Jezus dat kan, kunnen zij dat als zijn gezanten -als zijn apostelen- ook. Maar gaandeweg blijkt dat zij ook als apostelen nog veel te leren hebben. Kennelijk is de weg van de navolging ook een weg van vallen en opstaan.

Wat die leermeester (Jezus) overkomen is weten we nog maar al te goed: hoe Hij heen en weer gesleurd werd van machthebber naar kerkleider - en omgekeerd - en werd gezeseld in de synagoge.

Dat was de weg die Jezus ging. Voor wie Hem willen volgen, zal dat dus ook de weg zijn die zij hebben te gaan, hoe onaantrekkelijk dat ook klinkt.

Eigenlijk laat Matteüs Jezus hier dus zeggen: Denk niet dat het jullie makkelijker zal vergaan dan Mij; Integendeel, de repressie zal na mijn dood alleen maar toenemen. Wat Matteüs beschrijft is geen toekomstmuziek; het is de dagelijkse werkelijkheid waarin de christenen moeten leven.

Je kunt die weg -denk ik- alleen gaan als je daartoe innerlijk gedreven bent.

Dat doet me denken aan de oproep van de overheid een paar maanden geleden, aan iedereen die in de zorg gewerkt had, om zich te melden om te komen helpen in de zorg, om zo iedereen de juiste zorg te kunnen bieden. Toen hoorde je mensen ook zeggen: maar dat is toch het gevaar opzoeken, dat is toch spelen met je eigen leven; voor je het weet ben jezelf corona-patiënt.

Ontroerend vond ik de reacties van de mensen die positief reageerden op de oproep en zeiden: *natuurlijk meld ik me aan; het is mijn vak. Daarvoor heb ik dit beroep gekozen. Om te kunnen helpen als de nood aan de man is.*

Ook de weg van Jezus kun je alleen gaan als je je daartoe innerlijk geroepen voelt. Maar wáárom zou je de weg van Jezus willen gaan; wáárom zou je verder willen gaan met wat Hij mensen leerde en deed ervaren?

In algemene termen zou ik willen zeggen: **Dat is omdat je gelooft dat de wereld zoals je die nu ervaart, niet is zoals God die heeft bedoeld.**

Israël leeft vanuit de herinnering aan de schepping, toen God en mens in harmonie samenleefden. En Israël kijkt verlangend uit naar de komst van de Messias en die hemelse werkelijkheid op aarde weer hersteld zal zijn. Maar -zo zegt de traditie- voordat dat zal gebeuren, zal er eerst een verschrikkelijke eindschoonmaak op aarde plaatsvinden: de verschrikkingen van de eindtijd.

Ook dát hoor je doorklinken in wat Matteüs ons beschrijft; alsof hij de apostelen op het hart wil drukken: laat je niet afschrikken door al die verschrikkelijke dingen! Het is een teken dat het Koninkrijk van God nabij is. Dus houd moed, dit is het einde niet; het hoort erbij, maar weet dat we elke dag een stap dichterbij het Koninkrijk van God komen. Probeer vol te houden hoe moeilijk het ook is!

Als ook wij geloven, dat de wereld ons geschonken is en dat we rentmeester zijn van wat ons is toevertrouwd- anders gezegd: als ook wij het zinnig vinden in God te geloven en dat geloof in ons leven uit te dragen- hoe doen we dat dan?

Jezus/Matteüs geeft ons een aantal tips;

1. *Wees scherpzinnig als een slang, ...*
2. *.... maar behoud de onschuld van een duif*
3. *Weest niet bezorgd, want de Geest van de Vader is met jullie*
4. *Als God zoveel aandacht en zorg besteedt aan een mus van een paar centen, hoeveel te meer zal Hij dan niet voor jou zorgen. > Heb vertrouwen.*

1. Wees scherpzinnig als een slang,

Bij het woord slang denk je al gauw aan het verhaal van de zondeval. Met die slang begon alle ellende. Heel listig zegt hij tegen de vrouw: wat een prachtige tuin, wat een mooie bomen, wat een mooie heerlijke vruchten; om van te smullen. Jammer dat je daar niet mag aankomen. Zo lokt hij Eva uit haar tent en palmt hij haar in.

In het boek Handelingen (17, 22-31) zien we hoe Paulus net zo slim te werk gaat in Athene op de Areopagus.

In Athene zag Paulus voor elke god die de Grieken maar konden bedenken een beeld staan. Er stond

zelfs een beeld voor de onbekende God, want ze wilden in hun drang naar perfectionisme niemand over het hoofd zien. Dan grijpt Paulus zijn kans. Ik kan jullie vertellen wie die God is.

Een zelfde manier van doen lijkt Paus Franciscus voor ogen te hebben gehad toen hij tegen een groep missionarissen zei: Als jullie op pad gaan begin dan niet meteen van wal te steken, maar luister en kijk eerst eens naar de mensen, naar wat hen bezig houdt. En als je je dat eigen hebt gemaakt, vertel hen dan maar eens in die situatie wat je te vertellen hebt, wat hen gelukkig kan maken in de omstandigheden waarin zij verkeren.

Of misschien beter gezegd: laat hen dat maar zien. Want in de verkondiging van het evangelie gaat het er niet om dat je praat als Brugman, maar dat je een spiegel van God bent, dat je door je eigen manier van leven de ander laat zien wat God voor hem of haar wil betekenen.

Als je de evangeliën erop na leest, dan kom je maar weinig preken van Jezus tegen, meestal laat hij gewoon een teken van God zien in de manier waarop Hij er voor mensen is.

Dat sluit meteen aan bij de 2^e tip van Jezus:

2. behoud de onschuld van een duif

Die komt in het scheppingsverhaal niet voor. Toch zal elke Jood bij het woord duif opveren, want dat kent zij uit de joodse commentaren op Genesis³. Daarin staat dat Gods Geest -zijn Ruach- zweefde over de wateren: **als een duif die broedt op haar jongen zonder ze aan te raken**. Als Gods Geest over de chaos zweeft, dan broedt er iets, dan ontstaat er nieuw leven⁴. Waar Gods Geest mensen aanraakt, daar gebeurt iets, daar wordt iets uitgebreed, daar ontstaan nieuwe mogelijkheden.

Zo mogen de apostelen op pad gaan, alert op wat mensen bezig houdt, rustig broedend tot het moment daar is, dat iets nieuws kan beginnen. Scherpzinnig als een slang, met de onschuld van een duif. Wees alert, wacht het moment af en dan tip 3:

³ Bab. Talmud, *Hagigah* 85).

⁴Dat zien we later bij Noach als na de zondvloed een duif terug komt met een takje in de snavel. Er is na de watervloed weer nieuw leven mogelijk. En als met Pinksteren de Heilige Geest mensen vervuld, dan zien we hoe mensen in vuur en vlam staan en er voor de gelovigen een nieuwe tijd aanbreekt.

3. Weest niet bezorgd, want de Geest van de Vader is met jullie

Oftewel: Geef ruimte aan de Geest

Tocht het
hier
of
waait
de geest?

Soms vraag je je af hoe het met die Geest gesteld is. Want af en toe lijkt het er meer op dat die Geest is uitgedoofd. De vraag is: ligt dat aan de Geest of aan ons.

In een Pinksterviering legde iemand dat uit aan de hand van twee glazen; één helemaal leeg en de ander vol met stenen.

Ik heb er ook twee meegenomen, want één beeld zegt vaak meer dan 1000 woorden.

In zo'n leeg glas kun je heel wat water schenken. Maar in een vol glas kan nauwelijks water. En zo kan het ook met ons zijn. Soms kan ons leven zo bomvol zitten (met wat we menen, met wat we denken, met onze zorgen, met ons verdriet, met onze angsten en onze twijfel, met al onze afspraken voor werk en ontspanning en alle verplichtingen die we zijn aangegaan) dat er helemaal geen ruimte is voor die Geest, die voor ons wil zijn als een bron van levend water.

Als je door het leven gaat in Gods naam, houd dan die ruimte voor de Geest. Uiteindelijk wordt er van je niets anders gevraagd dan spiegel van God te zijn. Daar waar je de Geest en liefde van God toelaat in je eigen leven mag je de liefde van God uitstralen naar de ander; mag de ander in jou ontdekken dat hij of zij een geliefd mens is. Dat mag je doen met al je beperkingen⁵ (niemand kan alles even goed; we hebben allemaal ons eigen rugzakje) en al je talenten, je gereedschapskistje, met al die kant en klare eigenschappen als: vriendelijkheid, aandacht voor de ander, behulpzaamheid, meelevendheid en vaardigheden die jij hebt meegekregen en die jou maken tot wie jij bent. In dat gereedschapskistje zitten ook zaden (zoals de liefde) die je mag laten groeien en ontwikkelen in de ontmoeting met de ander. Ieder heeft zo zijn eigen groeidiamanten⁶.

Dat is wat Jezus ons in deze lezing meegeeft: hoe bar en boos de omstandigheden ook kunnen zijn - en de omstandigheden waren bar en boos in de tijd van Nero-Vespasianus en Titus; en de omstandigheden zijn soms moeilijk in Coronatijd, al biedt de Coronacrisis ook nieuwe kansen en nieuwe inzichten⁷- zorg dat je je niet door de omstandigheden in beslag laat nemen; zorg dat er ruimte blijft voor de geest van God en doe dat waartoe jij in het leven geroepen bent en weet in dat alles, - dat is de 4^e en laatste tip van Jezus- dat de God die jou in het leven geroepen heeft onder alle omstandigheden voor jou zal zorgen.

4. Heb vertrouwen

Leer van de vogels in de lucht en van de bloemen op het veld, dat de zorg van de Eeuwige, -de bron van alle leven- oneindig veel verder gaat dan wij kunnen vermoeden of bedenken.

Zo mogen wij door de wereld gaan -ook in tijden van benauwdheid. Wie gelooft in de goedheid van God, die intrinsiek besloten ligt in de schepping, heeft ook vandaag een Woord voor de wereld.

In het voetspoor van Jezus mogen we -komen wat komt- op weg gaan naar zijn toekomst, in het vertrouwen, dat waar we Hem volgen, Hij er zal zijn.

NLbK 362 (Hij die gesproken heeft een woord dat gáát)

---

⁵ Wij spreken wel van mensen met een beperking, maar dat is eigenlijk een merkwaardige typering. Ieder mens -behalve Jezus misschien- heeft zijn beperkingen. De één valt meer op dan de ander en met de één kan het aanzienlijk moeilijker leven zijn dan de ander, maar we hebben allemaal dingen die we niet kunnen of minder goed kunnen dan een ander. Vaak worden die beperkingen weer gecompenseerd door bijzondere gaven. We hebben te leven met wat we op onze schouders dragen en wat ons in hoofd en hart gegeven is. Voor God zijn we gelijk en Hij zal nooit iets van ons vragen dat we niet kunnen.

⁶ Met Pinksteren werd hier uit Galaten (5, 22-23) gelezen over de vruchten van de Geest .....Iemand anders hoorde ik die zondag zeggen: het kenmerkende van vruchten is dat ze beginnen als bloesem en langzaam uitgroeien tot vrucht. Gun jezelf ook die groei. Verwacht nog geen vrucht waar de bloesem net in knop staat en geniet van elke groeifase.

⁷ De coronatijd is een tijd van beperkingen, maar ook van opleving: Satellietfoto's tonen een schonere aarde en de zwaar vervuilde Amsterdamse grachten wemelen weer van nieuw leven. Dat is de andere kant van de coronamedaille, die ons laat zien hoe de schepping zich kan herstellen wanneer de mens aan handen en voeten gebonden is en binnen de economie van het genoeg. Dus wat kunnen wij van deze crisis leren?

Dankzegging en voorbeden

Koor: Laat onze woorden stijgen

Eeuwige ,
Die wij vermoeden
Niemand heeft U ooit gezien
En soms lijkt U onmetelijk ver weg,
dan weer ervaren we u rakelings nabij.

Wij danken U voor het Woord dat ons gegeven is
en in Jezus Christus voor allen verstaanbaar werd.
Wij danken u voor uw goede schepping vol overvloed en rijkdom,
voor iedereen genoeg, voor niemand een tekort.
Wij bidden U schenk ons uw geest
zodat het zaad dat in ons is uitgezaaid
ook kan ontkiemen uitgroeien en vrucht dragen
en wij in alle menselijke eenvoud evenbeeld van u mogen zijn.

Kom adem ons open

Vader ook ons kan de chaos in de wereld en in ons leven vaak benauwen.
Alle leed dat er geleden wordt en alle ellende die er is in de wereld, het is te groot voor ons -
Wij leggen het voor u neer en bidden U: Heer erbarm u.
Geef, dat waar wij anderen ontmoeten
en mogen delen in hun vreugde of verdriet,
wij een instrument mogen zijn van uw vrede:
Dat waar haat is we liefde mogen brengen
Dat waar schuld ervaren wordt vergeving ruimte scheidt
Dat waar mensen van elkaar vervreemd zijn
wij eenheid weten te brengen.
Leer ons hoop te brengen waar wanhoop is
Een licht te ontsteken waar duister is
Troost te brengen waar verdriet is
en waar blijdschap is de vreugde met elkaar te delen.

Kom adem ons open

Intenties en stil gebed

Kom adem ons open

oecumenisch Onze Vader

NLvK 701 Zij zit als een vogel broedend op het water <https://www.youtube.com/watch?v=NuprnEeSaw>
(Of NLvK 981 Zolang er mensen zijn op aarde of NLvK 704 Dankt, dankt nu allen God)

Zegenbede

Tip voor de kinderen

Wat moesten de leerlingen van Jezus nog leren?
Probeer het in je eigen woorden te vertellen.
Jezus zegt er iets over in Matteüs 17,19-21.

Als ouders en ouderen die uitdaging ook willen aangaan: graag!

Maar aan jullie heb ik dan nóg een vraag:

De ervaring van de discipelen is ons niet vreemd. Je hebt de diploma gehaald, maar als je het dan zelf moet doen zonder begeleiding, dan valt dat toch tegen. Denk maar aan die eerste keer dat je ging autorijden nadat je rijbewijs haalde. Nu moet je het ineens doen, zonder iemand naast je met dubbele besturing. Als het nu fout gaat, dan kan niemand ingrijpen. Nu komt het aan op leren in de praktijk.

Ik ben benieuwd naar meer van dat soort ervaringen. Als dat een religieuze ervaring is, is dat prachtig, maar ook andere ervaringen zijn welkom. Ik hoop dat er een ook een paar met humor bij zullen zitten.

Ik zie jullie antwoorden en verhalen graag op de mail: j.f.boon@ziggo.nl.

Je naam mag erbij, maar het mag ook anoniem.

Ik hoop over het resultaat iets in het Bulletin te zetten.

Als er veel reacties komen maak ik er een kleine brochure van met als titel: Geloven/leven met vallen en opstaan in de Regenboog (of zoiets)

Wie of waar u ook bent,

Ga -ook als de omstandigheden moeilijk zijn- op weg,
als een door God geliefd mens,
Accepteer de beperkingen die maken
dat soms niet alles mogelijk is wat we zouden willen;
Geniet vooral van het leven met alle gaven
die de Eeuwige u geschonken heeft.

Zorg dat er ruimte is in uw hoofd en in uw hart ,
zodat de Geest er woning kan vinden
en kan broeden op het nieuwe dat God ons gunt.
weet u daarin gezegend en wees elkaar tot zegen:

De Eeuwige zegene en behoede u
De Eeuwige doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig
De Eeuwige verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

Zo zegene u de Eeuwige God,
Vader-Zoon-Heilige Geest.
Amen.

Pax et Bonum

—

Vrede en alle goeds.

<https://www.youtube.com/watch?v=HEqe9KUPKK0>

In deze viering gingen voor:
ds. John Boon en Tiny Lagerberg

U kunt op de viering reageren via j.f.boon@ziggo.nl